

Kristianstad 2017-09-06

Fi2017/02150/K

Till
Finansdepartementet

Från
Intressegruppen för Assistansberättigade (IfA)

Remissvar Kvalitet i välfärden SOU 2017:38

Härmed vill Intressegruppen för Assistansberättigade (IfA) avge följande remissvar.

IfA är en nationell organisation för assistansberättigade och arbetar med rättigheterna kring den personliga assistansen. Skrivelsen nedan handlar således endast om personlig assistans.

Utvecklade kvalitetskrav

IfA anser att det är bra att utredningen uttrycker att välfärden ska vara personcentrerad. IfA vill vara tydlig med att personlig assistans helt utgår från individen och dennes självbestämmande, insatsen är knuten till en person inte verksamhet. Det är den enskilde assistansberättigade som avgör hur den vill leva sitt liv, vem som ska assistera, med vad och när. Personer med omfattande funktionsnedsättningar har en lång historia med begränsade möjligheter att styra sitt liv, istället styrda av myndigheter och andra auktoriteter. Den personliga assistansen har ändrat på detta och det är viktigt att myndigheter, genom t ex tillsynsmyndigheter, inte ges mandat att styra över assistansberättigades liv utan verkar för självbestämmande.

IfA har en kritisk hållning till utredningens misstro mot den enskildes val. Det stämmer att det för assistansberättigade kan vara svårt att göra vissa val och det krävs en del kunskap. IfA anser att det är viktigt att den assistansberättigade kan få stöd och kunskap för att göra bra val. Att den enskilde själv gör sitt val är avgörande för kvaliteten och framtida påverkan på kvalitetens utveckling.

Förbättrad tillsyn och uppföljning

IfA ser positivt på förbättrad tillsyn och uppföljning kring personlig assistans. Uppgifter om enskilda som ska föras mellan olika aktörer och huvudmän ska dock behandlas med största respekt och restriktivitet. Det är oerhört viktigt att den enskildes integritet respekteras och skyddas. Den enskilde bör få kännedom om vilken information som har överförts till en annan myndighet.

Bättre förutsättningar att följa offentliga medel

Utredningen vill definiera begreppet enhet. Inom personlig assistans har sedan begynnelsen assistansersättningen redovisats per assistansberättigad hos seriösa assistansanordnare och det har funnits möjlighet för den assistansberättigade att erhålla redovisning kring fördelningen av assistansersättningen på de fem områdena lönekostnader, administration, utbildning, arbetsmiljö och assistansomkostnader. Inom personlig assistans torde det således vara relativt enkelt att definiera och följa olika enheter om denna ursprungliga modell blir praxis.

Huvudmannaskap och sammanhållna insatser för individen

IfA vill vara tydlig med att man ser statligt huvudmannaskap som enda alternativ för den personliga assistansen, om huvudmannaskapet ska vara centrerat till en huvudman. IfA ifrågasätter starkt utredningens förslag om att kommunen skulle vara huvudman för att utveckla och förstärka insatsen. IfAs medlemmar har snarare mycket negativa erfarenheter av att stå under kommunens huvudmannaskap och ekonomi och det har för många av våra medlemmar lett till dålig livskvalitet och stora begränsningar i självbestämmandet.

IfA ser mycket positivt på förslag om att insatser ska vara sammanhållna. För assistansberättigade är det viktigt att den personliga assistansen inte bryts upp på flera olika insatser. När den personliga assistansen kom var en av avsikterna just att assistansen skulle vara en sammanhållen insats. Idag ser vi en utveckling där assistansen tenderar att delas upp på olika insatser och olika huvudmän.

Om olika huvudmän ska involveras på grund av kostnader så ska inte den enskilde påverkas.

Problematiskt är idag t ex uppdelningen mellan olika huvudmän när det gäller gränsen mellan personlig assistans och sjukvård och egenvård. Att tre olika huvudmän (stat, kommun och landsting) involveras ska inte drabba den enskilde. För den enskilde är det viktigt med en sammanhållen insats.

Upphandling och personlig assistans

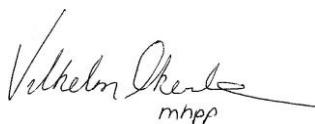
Många kommuner väljer att upphandla den personliga assistansen. Detta skapar en stor osäkerhet för vissa assistansberättigade. Det blir oklart för den enskilde vad som händer med den egna assistansen, hur en övergång ska ske till anordnaren som upphandlats, om det enskilda avtalet kan sägas upp, vad som händer om kommunen efter en tidsperiod upphandlar med en annan aktör mm.

Det är bra att utredningen förslår stödstrukturer för upphandling, som förstås även måste inkludera stöd för upphandling av personlig assistans.

Vinster i välfärden

IfA har i ett tidigare remissvar yttrat sig om vinster inom personlig assistans. IfA motsätter sig det förslag om begränsning kring vinster, som utredningen tidigare har föreslagit, eftersom det inte skulle var hållbart för anordnare av personlig assistans.

IfA anser att assistansersättning ska gå till personlig assistans, men om vinster ska begränsas måste det ske på ett sätt som inte negativt inverkar på assistansberättigades valfrihet.

Vilhelm Ekensteen
mhpp

Vilhelm Ekensteen
Ordförande
Intressegruppen för Assistansberättigade (IfA)

Sophie Karlsson
Verksamhetsansvarig
Intressegruppen för Assistansberättigade (IfA)